

RIKTLINJER FÖR BEGRAVNINGSVERKSAMHETEN

Vittinge församling

Foto: Emma Johansson

Riktlinjer för begravningsverksamheten

Inledning

Församlingar och pastorat inom Svenska kyrkan som är huvudmän för begravningsverksamheten följer Kyrkoordningen såsom det regelverk som tillämpas parallellt med Begravningslagen (1990:1144) och Begravningsförordningen (1990:1147). I Kyrkoordningens 2 kap, § 6a regleras att församling och pastorat som är huvudman för begravningsverksamheten ska upprätta riktlinjer för hur verksamheten är utformad.

Verksamheten utgör en skattefinansierad offentlig verksamhet, och lyder därför även under förvaltningslagen, kulturmiljölagen och annan relevant lagstiftning som reglerar offentlig verksamhet.

Kyrkoordningen anger att kyrkofullmäktige ska fastställa riktlinjer för hur begravningsverksamheten ska vara utformad. Riktlinjerna fastställs för varje mandatperiod. Mindre ändringar beslutas årligen eller när det behövs. Uppdatering av redogörande fakta görs utan beslut. När riktlinjerna beslutas av kyrkofullmäktige ska de delges stiftet.

Dessa riktlinjer avser Vittinge församling och har beslutats i kyrkofullmäktige den 5 maj 2021.

Riktlinjer

Kyrkorådet ska fatta de beslut och upprätta de styrdokument som krävs för att målsättningarna i nedanstående riktlinjer uppnås eller upprätthålls.

Miljö

Kyrkogårdens skötsel ska ta särskild hänsyn till de äldre områdenas betydelse som ekologiska refuger.

Kulturmiljö

Kyrkogården ska bevaras och utvecklas med utgångspunkten att de utgör en levande och brukad kulturmiljö av stort värde för bygden och dess invånare. I detta arbete ska spridande av kunskap om kyrkogårdarnas kulturhistoria och nutida bruk ingå.

Etik

Begravningsverksamheten arbetar med vården av de avlidnas minne i de efterlevandes tjänst. Verksamheten ska därför präglas av den hänsyn och pietet som detta kräver. Särskild hänsyn ska tas till hur arbetet vid begravning, gravsättning och övrig hantering av avlidna genomförs, och detta gäller oavsett om efterlevande eller andra närvarar eller ej.

Förvaltning och myndighetsutövning

Begravningsverksamhetens mark, anläggningar och utrustning ska skötas omsorgsfullt, planlagt och långsiktigt. I den ekonomiska förvaltningen ska förutsägbarhet eftersträvas. Myndighetsutövningen ska sätta den enskildes behov och rättigheter i centrum, och därutöver präglas av rättssäkerhet och tydlighet i ärendehantering och kommunikation.

Service och tillgänglighet

Kyrkogård, församlingshem, kansli och övriga publika anläggningar ska vara lättillgängliga för rörelsehindrade, synnedsetta och hörselnedsetta.

Begravningsverksamhetens service till enskilda ska präglas av tillgänglighet och lyhördhet, och särskild hänsyn ska tas till de med läs- och skrivsvårigheter eller som har svårt att kommunicera på svenska.

Foto: IKON

Redogörelse för begravningsverksamhetens förhållanden

1. Kyrkogårdar och begravningsplatser

I församlingen finns en kyrkogård, Vittinge kyrkogård.

Kyrkogården utgörs av gamla kyrkogården, nya kyrkogården, urnlunden, askgravlunden och minneslunden. Totalt finns ca 1090 gravar. Alla gravar på de olika områdena är till för alla, oavsett livsåskådning och trossamfund.

Nya kyrkogården

På nya kyrkogården finns 249 gravar fördelat på 7 kvarter. Här finns möjlighet till gravsättning av urnor och kistor.

Gamla kyrkogården

Gamla kyrkogården finns 714 gravar fördelat på 9 kvarter. Här ges på grund av jordmånen inte möjlighet till nya kistgravar. Kistbegravningar görs endast i förekommande fall av gravsättning av maka/make efter godkännande av kyrkoherden.

Urnlunden

På urnlunden finns 130 gravar för urnor.

Minneslunden

Minneslunden är en anonym gravplats där askans placering ej får vara känd. Anhöriga får ej delta vid nedgrävning av askan, istället skickas ett minnesbrev ut till närmast anhörig där datum för jordfästning meddelas. I minneslunden finns en gemensam plats med ljusbärare och hållare för snittblommor. Asknedsättning i minneslund utförs under perioden maj-oktober.

Askgravlunden

Askgravlunden är en gemensam gravplats där askans placering får vara känd och

anhöriga har rätt att närvara vid jordningen. För gravsatta i askgravlunden finns möjlighet att ha namnplakett på stenmuren intill gravplatsen. Namnplaketten beställs av församlingskansliet i samband med bokning av begravningen. År 2021 ligger kostnaden för en plakett på omkring 2600 kr. 1600 kr för plaketten samt 1000 kr för montering och underhåll under gravrättstiden, 25 år.

Maka och make kan ha en gemensam plakett. I de fall då maka/make ligger begravd på annan plats på kyrkogården kan även detta anges på plaketten.

2. Kyrkorum och kapell

Vittinge kyrka

Vittinge kyrka rymmer 250 personer och är den lokal som oftast används vid kristna begravningsceremonier.

Foto: Emma Johansson

Församlingshemmet

Vittinge församlingshem ger plats för maximalt 100 personer och kan efter mindre justeringar användas som begravningsplats utan religiösa symboler. Till exempel vid borgerliga begravningsceremonier. Tillgång till en sådan lokal för begravningsceremoni ingår i begravningsavgiften. Så även tjänstgöring av vaktmästare. I kommunen finns fler lokaler för borgerliga ceremonier, vilka vi hänvisar till då andra önskemål finns.

Församlingshemmet är den lokal som oftast används till minnesstunder och eftersamlingar.

Kyrkans allrum

Kyrkans allrum är en gudstjänstvigd lokal belägen centralt i Morgongåva. En alternativ lokal för minnestunder, eftersamlingar och ceremonier med religiösa symboler i de fall då krav på förbindelser med kollektivtrafik finns.

3. Begravningspastoral

I begravningsgudstjänsten tar anhöriga, sörjande och församlingen avsked och överlämnar den som dött åt Guds barmhärtighet. Kyrkan tror och bekänner att

Jesus Kristus genom sin död har burit människans död och genom sin uppståndelse segrat över döden och öppnat vägen till det eviga livet. Vid begravningen kommer såväl sorgen och dödens allvar som hoppet och uppståndelsens ljus till uttryck. Den blir samtidigt en påminnelse för de närvarande att själva besinna sig inför livets frågor och dödens allvar. Sörjande ska från församlingens sida bemötas med närvaro i sin sorg och öppenhet inför frågor om liv och död. Det kristna hoppet och tryggheten hos Gud i liv och död ska också alltid förmedlas. När barn är med i begravningstjänsten kan man komma överens om att de får träffa prästen lite tidigare, där prästen kan berätta vad som kommer att hända i gudstjänsten, bekanta sig med gudstjänstrummet och kanske tända ett ljus.

Personal som berörs i hanteringen av begravningar är prästen, musikern, kyrkvaktmästarna och kanslisten. Vid behov kontaktas vikarier utifrån en kontaktlista med ett antal väl inarbetade vikarier, i första hand kontaktas tillgängliga tjänstgörare inom kommunens församlingar och pastorat.

Anmälan om dödsfall

Församlingsexpeditionen går att nå alla vardagar. Om kansliet är stängt överlåtes telefonpassningen på tjänstgörande kyrkvaktmästare som också kan genomföra tidsbokning för begravningsceremoni samt hänvisa vidare.

Bokning

Kanslisten tar emot samtal från begravningsbyrån och bokar in datum för ceremoni, personal och lokaler. Bokar transport genom att mejla anmälan till begravningsbyrån, bokar eventuellt bärarlag och beställer plakett till askgravlunden. Begravningsdagar är i första hand torsdagar och fredagar mellan kl. 11 och 15. Störst vikt läggs dock vid anhörigas önskemål och församlingen tillgodoser alla önskemål så långt personal och lokaler finns tillgängliga.

Tacksägelse

Kanslisten bjuder in till tacksägelse vid närmast passande gudstjänst. Tacksägelse hålls ej vid gudstjänst för stora och små och ej i Kyrkans allrum. Inbjudan skickas per post/och telefonsamtal. Telefonsamtalet öppnar för en personlig dialog med anhöriga och ger tillfälle att svara på frågor och skapa trygghet. Skall begravning ske i annan församling skickas enbart inbjudan.

Gravbok

I samband med anmälan om dödsfall/begravning kontrollerar kanslisten gravnummer och eventuella gravrättsinnehav samt informerar anhöriga om att anmäla ny innehavare. Efter ny anmälan om innehavare skickar kanslisten ut nytt gravbrev.

Bärarlag

Församlingen anlitar bärarlag från Västerlövsta genom att ringa kontaktpersonen.

Delgivning

Kanslisten skriver ut blanketten efter erhållen anmälan från begravningsbyrån och förmedlar blankett med anhörigs kontaktpuppgifter till präst och musiker. Kanslisten meddelar all berörd personal om bokningen.

Bisättning

Bisättningsrummets kyl har plats för två kistor. I bisättningsrummet sker också visning av den avlidne i de fall det önskas.

Bårtäcke

Vittinge församlings bårtäcke är ett dekorativt hantverk som läggs över begravningskistan som ett alternativ till dyrbara kistor med blom uppsättningar. Bårtäcket är vävt av konstnären Ulla Welin, som anknutit till Albertus Pictors målningar i kyrkan. Församlingens bårtäcke är en gåva av Elise Friberg och hennes framlidne make Martin.

Foto: Kicki Wappsell

Transporter

Avtal om transport av kista från begravningsplats till krematoriet samt urna från krematoriet till begravningsplats finns. Kanslisten informerar begravningsbyrån om detta. Om begravningsbyrån ändå vill köra kistan till krematoriet utgår samma ersättning till denna.

Kremation

Vittinge församling använder Berthåga krematorium och har ingått ett avtal med Uppsala Kyrkogårdar att ingen avgift för kremation tas ut via KOB, äskning från begravningsavgiften sker från Uppsala kyrkogårdar direkt.

Blommor

Ansvar för utbärning av blommor, till gravplatsen eller speciell plats utanför kyrkan, åvilar begravningsbyrån och vaktmästare. Vid jordbegravning läggs blommorna på graven. Blommorna ligger kvar på graven i en vecka.

Gravsättning

Urnsättning:

Vid bokning av urnsättning frågas de anhöriga om de vill ha präst med, om de vill ha klockringning och var de vill utgå ifrån. Viktigast är att de anhörigas önskemål tillgodoses i möjligaste mån, vad gäller såväl utförande som datum och klockslag. Bokning av gravsättning utförs av kansliet i samråd med utförande kyrkvaktmästare. Kyrkvaktmästaren skall vara på plats 30 min före utsatt tid.

Jordbegravning:

Grävning bokas av kyrkvaktmästare och graven säkras med stämper och täcks med skiva efter grävning. Grävning ska ske senast två dagar före gravsättningen och återfyllning skall ske senast samma dag som begravningen. Under tiden får inte graven lämnas obevakad. Tining sker med tintråg vid behov.

Akt över urna med samtidig gravsättning:

Vid akt med urna och önskemål om samtidig urnsättning likställs detta med villkoren för jordbegravning och utförs alltså året runt.

Kyrkvaktmästaren som utfört jordningen registrerar gravsättningen i gravboken och skriver ut eventuellt minnesblad. Därefter överlämnas ifyllt identitetsbevis till kanslisten som fyller i intyg om gravsättning och omedelbart skickar till skatteverket.

Återlämnade gravar

Återlämning av gravar sker enligt 7 kap. 12 § begravningslagen. Hantering som skall ske med gravvårdar på återlämnade gravar beslutas från fall till fall av kyrkoherden.

Samverkan

Samverkan med andra huvudmän för begravningsverksamheten inom kommunen är främst med grannförsamlingarna inom kommunen. Nora församling, Västerlövsta pastorat och Östervåla-Harbo pastorat.

Uppsala stift erbjuder finsktalande präster.

Relationen med begravningsentreprenörer är viktig att vårda.

Hantering av ej tillhörig

I de fall anhöriga önskar att en begravningsceremoni hålls enligt Svenska kyrkans ordning, trots att den avlidna ej var medlem i Svenska kyrkan vid dödsfallet, skall kyrkoherden ta beslut om detta.

Om kyrkoherden godkänner att så får ske skall en avgift om tre gånger den aktuella clearingavgiften erläggas mot faktura. I dessa fall hanteras administrationen kring den avlidne som om han eller hon var medlem.

4. Kulturmiljö

Gravvårdsinventering

Gravvårdsinventering är genomförd. På Vittinge kyrkogård finns 16 gravar klassade som mycket kulturhistoriskt värdefulla.

Trädvårdsplan

Trädvårdsplan är upprättad 2013 och uppdateras löpande.

5. Tillsyn

Tillsyn sker genom länsstyrelserna och deras begravningsombud. I förhållande till den statliga tillsynen utgör stiftens tillsyn i samband med förvaltningstillsynen.

6. Kostnader

I händelse av avliden som inte är svensk medborgare finns ingen begravningsavgift som täcker för kostnader i samband med begravning och gravsättning. Det finns inte heller någon skyldighet att tillhandahålla en gravplats för en person som inte är folkbokförd i Sverige. Istället skall anhöriga stå för aktuella kostnader för gravplats, gravsättning, transporter och begravningsceremoni. Kostnader skall specificeras för samtliga moment och beslutas från fall till fall av kyrkoherden.

7. Information och introduktion

För personal med uppgifter inom begravningsverksamheten finns dokument och instruktioner med betydelse för begravningsverksamheten, denna information skall inhämtas regelbundet. Materialet finns på BEDA – Digital handbok med aktuell, uppdaterad och korrekt information om begravningsfrågor:

<https://inloggad.draftit.se/b/beda/>

Samt församlingens hemsida och häfte om gravskötsel på Vittinge kyrkogård.